

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

Затверджую

Директора коледжу

Олександр Коновалюк

Київ, 2024 р. Наказ № 55/г

ІНСТРУКЦІЯ № 38

ПО ПОЖЕЖНІЙ БЕЗПЕЦІ

1. Загальні положення

- 1.1. Відповідно до Закону України "Про пожежну безпеку" забезпечення пожежної безпеки коледжу покладається на директора коледжу та уповноважених директором згідно наказу керівників відповідних структурних підрозділів.
- 1.2. Забезпечення пожежної безпеки є складовою частиною діяльності усіх працівників коледжу.
- 1.3. Всі працівники підприємства зобов'язані:
- виконувати правила пожежної безпеки;
  - знати та вміти користуватись первинними засобами гасіння пожеж і протипожежним інвентарем;
  - повідомляти у найближчу пожежну охорону про виникнення пожежі за номером 101;
  - вживати заходів до ліквідації пожежі, рятування людей та майна;
  - курити тільки в спеціально відведених для цього місцях, які обладнані табличкою або надписом "Місце для паління" і урною з негорючого матеріалу.
- 1.4. Усі працівники при прийомі на роботу проходять вступний протипожежний інструктаж в службі охорони праці підприємства. Вступний інструктаж реєструється в спеціальному журналі.
- 1.5. Первинний протипожежний інструктаж проводиться безпосередньо на робочому місці до початку діяльності працівника.
- 1.6. Повторний протипожежний інструктаж проводиться на робочому місці з усіма працівниками не менше як один раз на рік за переліком питань, який затверджено по підприємству.
- 1.7. Позаплановий протипожежний інструктаж проводиться з працівниками на робочому місці:
- у разі змін технологічного процесу, застосування нового або заміни чи модернізації існуючого пожеже небезпечного устаткування;
  - за вимогою державних інспекторів з пожежного нагляду;
- 1.8. Цільовий інструктаж проводиться з працівниками перед виконанням ними разових (тимчасових) пожежонебезпечних робіт, при ліквідації аварій, стихійного лиха.
- 1.9. Первинний, повторний, позаплановий та цільовий протипожежні інструктажі проводяться безпосередньо керівниками робіт, які пройшли навчання і перевірку знань з питань пожежної безпеки.
- 1.10. Первинний, повторний та позаплановий інструктажі завершуються перевіркою знань. Перевірку знань здійснює особа, яка проводила інструктаж.
- 1.11. Проведення інструктажів може здійснюватись разом з відповідними інструктажами з охорони праці.

1.12. Місце, форма і порядок проведення пожежно-технічного мінімуму встановлюється наказом по підприємству.

1.13. Після закінчення навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму приймаються заліки від тих, хто навчався. Результати оформлюються протоколом, успішно склавши залік видається посвідчення відповідної форми.

1.14. Перевірка знань працівників, які зайняті на робота з підвищеною пожежною небезпекою проходять перевірку знань щорічно. У разі незадовільного результату працівники повинні пройти повторну перевірку протягом одного місяця.

2.1. Утримання території.

2.1.1. До будівель і споруд підприємства має бути забезпечений вільний доступ.

Протипожежні розриви між будинками, спорудами, відкритими майданчиками не дозволяється захащувати, використовувати для складення матеріалів, устаткування, відходів, сміття і т.і.

2.2. Утримання евакуаційних шляхів і виходів

2.2.1. Евакуаційні шляхи і виходи повинні утримуватись вільними, нічим не захащуватись і в разі пожежі забезпечувати безпеку всіх людей, які перебувають у приміщеннях будівель та споруд.

2.2.2. Шляхи евакуації, що не мають природного освітлення повинні постійно освітлюватись світлом у разі наявності людей.

2.2.3. Не допускається захащувати шляхи евакуації, коридори, проходи, сходові марші і площадки різними матеріалами, навіть якщо вони не зменшують нормативну ширину.

2.3. Утримання будівель, приміщень та споруд

2.3.1. Усі будівлі, приміщення і споруди потрібно своєчасно очищати від горючого сміття, відходів і постійно утримувати в чистоті. Терміни очищення встановлюються затвердженими графіками.

2.3.2. Протипожежне водопостачання, двері, перекриття і т.і. повинні утримуватись у справному робочому стані.

2.3.3. Сходи на перепадах висот повинні утримуватись постійно справними, бути пофарбованими.

2.3.4. Для усіх будівель і приміщень і лабораторій визначені категорії щодо вибухопожежної та пожежної небезпеки, а також клас зони за правилами влаштування електроустановок і вивішені таблички визначеної категорійності на вхідних дверях до приміщень, а також на межах зон всередині приміщень та ззовні.

2.3.5. Не допускається:

- захащувати проходи, коридори, сходи, площадки, підходи до обладнання, евакуаційні виходи різними матеріалами;

- забивати, заварювати, замикати на замки, болтові з'єднання та інші запори, що важко відчиняються зсередини, зовнішні евакуаційні двері будівель.

3. Загальні вимоги пожежної безпеки до інженерного обладнання

3.1 Електроустановки

3.1.1. Електричні машини, обладнання, електродвигуни, світильники та ін. повинні мати апаратуру захисту від струмів короткого замикання та інших аварійних режимів.

3.1.2. На електродвигуни, світильники, інші електричні машини, апарати та обладнання встановленні у вибухонебезпечних або пожежонебезпечних зонах, повинні бути нанесені знаки, що вказують на їх ступінь захисту. З'єднувальні та відгалужувальні коробки електропроводки повинні бути постійно закриті кришками.

3.1.3. Переносні світильники повинні бути обладнані захисними скляними ковпаками й сітками. Для цих світильників та іншої переносної електроапаратури застосовують гнучкі кабелі та проводи (шнури) з мідними жилами.

3.1.4. Електронагрівальні та побутові прилади повинні вмикатись в електромережу за допомогою штепсельних з'єднань та електророзеток заводського виготовлення.

3.1.5. Застосування електричних опалювальних приладів у приміщеннях категорії А та Б не дозволяється.

Для опалення невеликих приміщень, у тому числі пересувних побутових можуть застосовуватись маслені радіатори та нагрівальні електропанелі із закритими нагрівальними елементами.

3.1.6. Електроцити повинні бути оснащені схемою підключення споживачів з пояснювальними написами.

3.1.7. Електродвигуни, світильники, провід та розподільні пристрої треба регулярно очищувати від пилу згідно затвердженого графіку (1 раз на тиждень).

3.1.8. Не дозволяється:

- експлуатація кабелів з пошкодженою ізоляцією;
- залишати під напругою кабелі та провід з неізольованими струмопровідними жилами;
- застосовувати саморобні подовжувачі;
- застосовування для опалення приміщень саморобного електронагрівального обладнання;
- користуватись пошкодженими розетками, відгалужувальними та з'єднувальними коробками, вимикачами та іншими електровиробами;
- використовувати світильники з лампами розжарювання без захисного суцільного скла (ковпака) в пожежонебезпечних зонах;
- складування горючих матеріалів на відстані до 1 м від електроустаткування;
- використовувати вимикачі, штепсельні розетки для підвішування одягу й інших предметів; заклеювати ділянки електропроводки папером та ін.
- використовувати побутові електронагрівальні прилади (чайники, кип'ятильники і т.і.) без негорючих підставок.

3.1.9. В усіх, незалежно від призначення приміщеннях, які після закінчення робіт замикаються і не контролюються черговим персоналом, в усіх електроустановках та електроприладах, а також у мережі живлення повинна бути відключена напруга (за винятком чергового освітлення, протипожежних та охоронних установок, а також електроустановок, що за вимогою технології працюють цілодобово).

3.3 Опалення

3.3.1. В коледжі використовується система водяного опалення за допомогою гарячої води, яка підігрівається та циркулює за допомогою водогрійних котлів.

3.3.2. Опалювальні труби, батареї повинні очищуватися від відкладень пилу згідно графіку.

3.3.3. Нагляд за роботою газовикористовувальних водогрійних котлів здійснюється цілодобово.

3.3.4. Перед початком опалювального сезону всі системи опалення перевіряються і ремонтуються, а також і в процесі поточної експлуатації.

3.3.5. При виявленні у приміщенні котельні запаху газу, слід негайно поставити до відома керівника робіт або іншу посадову особу. До усунення несправності забороняється запалювати сірники, палити, застосовувати відкритий вогонь, вмикати та вимикати електроприлади.

4. Основні вимоги пожежної безпеки до виробничих та складських приміщень

4.1. Технологічне обладнання за нормальних режимів роботи повинно бути пожежонебезпечним, а на випадок небезпечних несправностей та аварій необхідно передбачити захисні заходи, що обмежують масштаб та наслідки пожежі.

4.2. Технологічні процеси необхідно проводити відповідно до регламенту та затверджених у встановленому порядку виробничих інструкцій.

4.3. Не допускається виконувати виробничі операції на обладнанні, установках з несправностями, які можуть привести до займань та пожежі.

4.4. Профілактичні огляди, планово-попереджувальні та капітальні ремонти технологічного обладнання повинні здійснюватись в терміни, встановлені відповідними графіками з урахуванням виконання заходів щодо забезпечення пожежовибухобезпеки.

5. Вимоги безпеки до транспортних засобів

5.1. На підприємстві нараховується десять одиниць автомобільного транспорту. Весь транспорт розміщується на спеціальному майданчику. В бокс транспорт заганяється тільки для проведення ремонту.

5.2. На відкритому майданчику, де зберігається транспорт, не дозволяється:

- порушувати план розміщення транспортних засобів, зменшувати відстань між ними, а також від них до конструктивних елементів будівель;
- захарашувати проїзди;

- проводити зварювальні, малярні роботи, а також промивання деталей з використанням ГР (ці роботи повинні здійснюватись у відповідних майстернях чи спеціально відведених місцях підприємства).
- тримати транспортні засоби з відкритими горловинами паливних баків, а також за наявності витікання пального і мастила;
- заправляти транспортні засоби паливом або зливати з них паливо (ці роботи слід виконувати на заправному пункті);
- зберігати тару з-під пального, а також пальне і мастила;
- підзаряджувати акумуляторні батареї на транспортних засобах;
- підігрівати двигуни відкритим вогнем, користуватися відкритими джерелами вогню для освітлення;
- залишати у транспортних засобах промаслені обтиральні матеріали та спецодяг по закінченню роботи;
- залишати автомобілі на стоянці з увімкненим запалюванням;
- ставити на зберігання транспорт із несправною електропроводкою, з несправною пневматичною системою гальмування;
- подавати в разі несправної паливної системи бензин у карбюратор безпосередньо з резервуару через шлаг або в інший спосіб;
- допускати накопичення на двигуні та його картері руду й мастила.

5.3. Виходи з оглядової ями в боксі не повинні перекриватись транспортними засобами. По закінченні роботи оглядові ями повинні очищатися від промислового ганчір'я, розлитих ЛЗР та ГР.

5.4. Кожний автомобіль повинен мати справний вогнегасник.

5.5. У боксі (приміщенні для ремонту) не дозволяється здійснювати капітальний та середній ремонт транспорту з баками, наповненими паливом та картерами, заповненими мастилом.

5.6. Під час ремонту бензобаків необхідно попередньо промити їх гарячою водою або розчином каустичної соди. Очищення слід здійснювати на відкритому повітрі, а зварювання та паяння - з відкритими отворами бензобаків та заповненням резервуарів водою.

5.7. Для миття та знежирювання деталей повинні застосовуватись негорючі мийні засоби.

6. Сміттєвидалення

6.1. Сміття на підприємстві збирається в металеві контейнери і вивозиться з території підприємства.

6.2. Відходи виробництва збираються до мішків, складуються у відведеному для цього місці і по мірі накопичення вивозяться автотранспортом з території підприємства.

7. Вимоги безпеки при зварюванні та інших вогневих роботах

7.1 Місця проведення зварювальних та інших вогневих робіт, пов'язаних із нагріванням деталей до температур, спроможних викликати займання матеріалів та конструкцій на підприємстві є:

- постійними, які обладнані і знаходяться в приміщенні мехмайстерні та на відкритому майданчику;
- тимчасовими, коли вогневі роботи проводяться безпосередньо в будівлях, які експлуатуються або зводяться, спорудах та на території об'єкта з метою монтажу будівельних конструкцій та ремонту устаткування тощо.

7.2. Проведення вогневих робіт дозволено лише після вжитих заходів, які виключають можливість виникнення пожежі:

- очищення робочого місця від горючих матеріалів;
- захисту горючих конструкцій;
- забезпечення первинними засобами пожежегасіння (вогнегасником, відром з водою, ящиком з піском та лопатою).

7.3. Після закінченню вогневих робіт виконавець зобов'язаний ретельно оглянути місце їх проведення, за наявності горючих конструкцій - помити їх водою, усунути можливі причини виникнення пожежі.

7.4. Посадова особа, відповідальна за пожежу безпеку (приміщення, дільниці, установки), де проводились вогневі роботи, повинна забезпечити перевірку місця проведення робіт упродовж 2 годин після їх завершення.

7.5. Всі зварювальні та вогневі роботи слід проводити згідно інструкцій з охорони праці, діючих на підприємстві.

7.6. Вогневі роботи на тимчасових місцях проводяться після оформлення наряд-допуску для їх проведення.

8. Первинні засоби пожежогасіння

8.1. На підприємстві відпрацьований порядок направлення і прибуття (доставки) пожежної техніки (пожежних автомобілів) на місце пожежі в разі виклику пожежної частини, розроблена схема руху транспорту.

8.2. Будівлі, споруди, приміщення, технологічні установки забезпечені первинними засобами пожежогасіння:

- вогнегасниками;
- ящиками з піском;
- совковими лопатами;
- пожежними відрами;
- пожежним інструментом (гаками, ломачами, сокирами тощо), які використовуються для локалізації і ліквідації пожеж у їх початковій стадії розвитку.

8.3. Для розміщення первинних засобів пожежогасіння у навчальних, виробничих, складських приміщеннях, будівлях, спорудах, а також на території коледжу встановлені спеціальні пожежні щити (стенди).

8.4. На пожежних щитах повинні розміщуватись ті первинні засоби гасіння пожежі, які можуть застосовуватись в даному приміщенні, установці.

8.5. На пожежних щитах вказано їх порядковий номер та номер телефону виклику пожежної охорони.

8.6. Пожежні щити повинні забезпечувати:

- захист вогнегасників від потрапляння прямих сонячних променів;
- зручність та оперативність зняття закріплених на щиті комплектуючих виробів.

8.7. Пожежний ручний інструмент підлягає періодичному обслуговуванню, яке включає такі операції:

- очищення від пилу, бруду та слідів корозії;
- відновлення пофарбувань з урахуванням вимог стандартів;
- випрямлення ломів та гаків для виключення залишкової деформації після використання.

8.8. Вогнегасники слід встановлювати у легкодоступних та помітних місцях, а також у пожежонебезпечних місцях, де найбільш вірогідна поява осередків пожежі. При цьому необхідно забезпечити їм захист від попадання прямих сонячних променів та дії опалювальних та нагрівальних приладів.

8.9. Переносні вогнегасники повинні розміщуватись шляхом навішування на вертикальні конструкції а висоті є більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника і на відстані від дверей, достатній для її повного відчинення.

8.10. Вогнегасники повинні мати:

- інвентарні номери за прийнятою системою нумерації;
- пломби на пристроях ручного пуску;
- бирки та маркувальні написи на корпусі, червоне сигнальне пофарбування.

8.11. Використані вогнегасники відправляються на перезарядку або заміну.

8.12. Вогнегасники, встановлені за межами приміщень або в неопалювальних приміщеннях та не призначені для експлуатації за мінусових температур, повинні зніматися на холодний період року. На щитах вивішується інформація про місце розташування найближчого вогнегасника.

8.13. На підприємстві використовують вогнегасники двох типів: порошкові та вуглекислотні.

8.14. Порошкові вогнегасники ОП застосовуються для гасіння твердих речовин, а також легкозаймистих речовин (бензин, керосин та ін.) газів та для електроустановок напругою до 1000 В.

Для проведення його в дію необхідно зірвати пломбу, із ковпачка горловини витягнути чеку, нажати кнопку. Вихід заряду відбувається при безперервному і дуже швидкому натисканні на ковпачок. Сопло направити на вогонь і натиснути на ричаг. Тиск у вогнегаснику 9кГс/см².

Гасіння пожежі починати а відстані 2 - 3 м.

8.15 Вуглекислотний вогнегасник ОУ використовують для гасіння рідких речовин, не розчинених в воді, загорянь архівів, цінних паперів, електронно-обчислювальної техніки, електроустановок напругою до 1000 В. Робочий тиск в корпусі вогнегасника 58кГс/см². Вогнегасник представляє собою сталевий балон, наповнений рідким двоокисом вуглецю (СО₂). В горловину балона вкручене запірний засіб, який має запобіжний пристрій.

9. Порядок дій у разі пожежі

9.1. У разі виявлення пожежі (ознак горіння) кожен працівник зобов'язаний:

- негайно повідомити про це телефоном пожежну охорону за номером 101, при цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- вжити по можливості заходів до евакуації людей, гасіння (локалізації) пожежі та збереження матеріальних цінностей;
- якщо пожежа виникла на підприємстві, повідомити про неї керівника чи відповідну компетентну особу та чергового по об'єкту;
- у разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби (медичну - 103, газорятувальну - 104).

9.2. Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи викликана пожежна охорона (продублювати повідомлення), довести подію до відома директора коледжу;
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), використовуючи для цього наявні сили і засоби;
- видалити за межі небезпечної зони всіх працюючих та проживаючих в гуртожитку, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами до ліквідації пожежі;
- здійснити в разі необхідності відключення електроенергії, зупинення транспортуючих агрегатів, пристроїв, перекриття сировинних, газових, парових та водяних комунікацій, зупинення систем вентиляції в аварійному та суміжному з ним приміщеннях та виконати інші заходи, що сприяють запобіганню розвитку пожежі та задимленості будівлі;
- перевірити систему оповіщення людей про пожежу, включення установок пожежегасіння;
- організувати зустріч підрозділів пожежної охорони, подати їм допомогу у виборі найкоротшого шляху для під'їзду до осередку пожежі;
- одночасно з гасінням пожежі організувати евакуацію і захист матеріальних цінностей, забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі.

9.3. По прибутті на пожежу пожежних підрозділів повинен бути забезпечений безперешкодний доступ їх на територію об'єкта.

9.4. Після прибуття пожежного підрозділу адміністрація та технічний персонал коледжу, будівлі чи споруди зобов'язані брати участь у консультуванні керівника гасіння про конструктивні і технологічні особливості об'єкта, де виникла пожежа, прилеглих будівель та пристроїв, організувати залучення до вжиття необхідних заходів, пов'язаних із ліквідацією пожежі та попередженням її розвитку, сил та засобів підприємства.

Інструкцію розробив:

Інженер з охорони праці

Юрій Федеров